

FRANCOZI IN NEMCI SO SE SPORAZUMELI

SAMO ŠE NEKAJ PODROBNOSTI JE TREBA REŠITI NA KONFERENCI

Po dolgih pogajanjih je prišlo do sporazuma med Francozi in Nemci. — Nemčija bo morala plačati \$750,000,000. — Ta sporazum daje novo upanje za mir v Evropi. — Evropa si je pridobila novo zaupanje.

LAUSANNE, Švica, 8. julija. — Med Francijo in Nemčijo je bil dosežen popoln sporazum v pogajanjih na konferenci glede dolga in vojne odškodnine.

Po tem sporazumu je vojna odškodnina Nemci je določena na tri milijone mark, ali okoli 750 milijonov dolarjev. Bondi za to svoto bodo izdani po 90, kadar bo Nemčija imela dovolj kredita.

Sedanji sporazum določa, da so vojne odškodnine končno končane in da se med narodi prično novi odnosi na podlagi medsebojnega zaupanja.

Naznanilo o končnem sporazumu je bilo razglašeno, ko je bil francoski ministrski predsednik Herriot v konferenci z angleškim ministrskim predsednikom Ramsey MacDonaldom v njegovem hotelskem stanovanju.

Zapisnik sporazuma bo tekom dneva sestavljen.

Kmalu potem, ko je MacDonald za malo časa prišel iz svoje sobe in rekel časnikarskim poročevalcem: "V kratkem boste dobili zelo dobra poročila," je bilo po radiju sporočeno, da je bil dosežen sporazum.

Nemški kancler Franz von Papen je ugledil pot do sporazuma s tem, da je umaknil zahtevo Nemčije, da se izbrše iz versailleske pogodbe točka, ki zavrača krivdo svetovne vojne na Nemčijo.

Do sporazuma je prišlo pozno zvečer. Naslednje jutro so se francoski in angleški delegati zedinili v začasnem zapisniku o sporazumu, kar je potrdila tudi nemška delegacija.

Ne ha. Ta zapisnik ne omenja nikakih političnih vprašanj in tudi krivde o postanku vojne ter ne nalaga nobeni državi kakih obveznosti.

Največja ovira za sporazum je bila nemška zahteva glede vojne krivde.

V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da je nemški kancler von Papen tekom pogajanj spoznal, da je Francija nepopustljiva glede vojne krivde, vsled česar je Papen popustil, da je rešil konferenco, da se ni razbila.

Von Papen je svojo zahtevo glede krivde umaknil šele potem, ko je iz Berlina prejel sporočilo, da je nemški kabinet zadovoljen, da v tem oziru od-

LAUSANNE, Švica, 8. julija. — Francoski ministrski predsednik Herriot je časnikarskim poročevalcem potrdil, da je bil na konferenci za vojno odškodnino dosežen sporazum.

"Končano je," je rekel francoski finančni minister Louis Germani-Martin, ko je prišel od seje med Francozi in Nemci.

Rekel je, da je treba rešiti samo še nekaj malenkosti.

V Lausanne je ves dan vladalo veliko upanje, ko se je razširila vest, da se je kancler von Papen po dolgem času prvokrat smejal, ko je prišel od konference z MacDonaldom.

Tedaj je rekel kancler: "Počasi napredujemo." Poprej tekom pogajanj je bil von Papen vedno tako razburjen, da po konferenci ni prav nič govoril, temveč še je takoj odpeljal k jezeru, kjer se je skopal v mrzli vodi.

MacDonald je delal ves dan in tudi dolgo ponoči, navzlic temu, da mu njegove oči povzročajo hud glavobol.

VETERANI SE UPIRAJO SE UPIRAJO POVELJNIKU

Komunizem s e j e zelo razširil med veteransko armado. — Priredili so nov pohod proti kapitolu.

Washington, D. C., 8. julija. — Med armado veteranov je zopet vzplamtel upor proti vrhovnemu poveljniku Walterju W. Watersu.

John Pace, ki je član Worker's Ex-Service Men's League, ki je komunistična organizacija, je organiziral parado na kapitol, navzlic temu, da jih je Waters skušal od tega odvratiti.

Pace je trdno uverjen, da bo kongres vstregel zahtevam veteranov. Ako pa tega kongres ne stori, bo Pace šel s svojimi tovariši v zbornico in povedal svoje mnenje.

Vendar pa izgleda, da velika večina veteranov, ki so vtaborjeni ob reki Potomac, podpira Watersa.

Obe zbornici ste dovolili 100 tisoč dolarjev za prevozne stroške veteranov.

Waters pa je, ko je o tem izvedel izjavil: — Mislim, da bodo vsi ostali tukaj, dokler ne dobijo bonusa. In preskrbljeno mora biti za njihovo hrano in obleko.

— Ako bo tukaj kaj izgredev, tedaj bodo tudi še drugod po Združenih državah. Tedaj pa ne bo nobene moči, ki bi mogla preprečiti revolucijo v tej deželi v teku šestih mesecev.

— Veteranska armada je ključ do tega položaja. Skušali smo odvratiti nevarnost, toda bojim se, da je že prepozno.

ZA BREZPOSELNE NI KRUHA

Clinton, Mass., 8. julija. — Nad 300 mož in otrok, ki so vsi brez dela in lačni, so prikorakali pred mestno hišo in so prosili mestne očete, da bi jim pomagali v njihovi stiski. Župan jim je odgovoril, da v mestni blagajni v to svrhu ni denarja in oditi so morali lačni, ne da bi bili kaj dosegli. Pozneje je župan izdal oklice na mestne očete, da pomagajo tem revežem.

BOGATA KRAVA

Lonohe, Ark., 8. julija. — Tukajšnji farmer Fred Holloway ima triindvajset krav. V vampu ene izmed njih pa se nahaja \$777 njegovega prihranjenega denarja.

Ko je molzel svoje krave, mu je denarnica s tem denarjem padla iz žepa. Denarnico pa je pogrešil šele istega dne popoldne. Naglo gre v hlev, toda od vsega denarja je našel par bankovcev, in en dajm. Krava je pojedla njegov denar.

Farmer je poklietil živinodravnik, ki je operiral dve kravi, toda denarja ni bilo nikjer. Farmer ni hotel da bi živinodravnik operiral še dalje, kajti za dve operaciji je moral plačati dva set dolarjev.

DOBRA LETINA V NEMČIJI

Berlin, Nemčija, 8. julija. — Po celi Nemčiji kaže letošnja letina zelo dobro. Ako ne pride kakor neurje, bo letos imela Nemčija za sebe dovolj žita. Ker se je sejanje pšenice po celi Nemčiji tako naglo povečalo, bo tudi glede pšenice Nemčija neodvisna od inozemstva.

SVETOVNA LETALCA STA NAJDENA

Aeroplan je moral pristati na poljsko-ruski meji. Aeroplan je bil razbit. Letalca samo malo opraskana.

Moskva, Rusija, 8. julija. — Kot poroča ruska časnikarska agentura "Tas", sta bila ameriška letalca, ki sta imela namen poleteti okoli sveta, James Matern in Bennett Griffin, prisiljena pristati v bližini Borisova, 50 milj od Minska. Aeroplan je popolnoma razbit, letalec pa sta odnesla samo malo opraskano kožo. Sklenila sta, da dalje ne bosta več letela, ter se bosta z železnico odpeljala v Moskvo.

Minsk, ki je posebno znan iz svetovne vojne, se nahaja takoj za poljsko mejo na ruskem ozemlju in nekako sredi poti med Berlinom in Moskvo.

Po poročilih sta se morala letalca spustiti na zemljo okoli štirihi zjutraj, to je osem ur potem, ko sta odletela iz Berlina. Ker se nahaja Minsk zelo daleč proti jugu od zračne črte Berlin-Moskva, se sklepa, da njihovi letalni instrumenti niso delovali pravilno.

Moskva je bila v velikih skrbeh zaradi letalcev, ker o njihju ni bilo 37 ur nikakih poročil. In ko je prišlo poročilo, da sta pri nezgodi le malo poškodovana, se je vse prebivalstvo oddahnilo.

NANKING V BOJU PROTI KOMUNISTOM

Kitajska v'ada je posvarila v s poslaništva in konzulate. — Šest dijakov je bilo ubitih.

Šanghaj, Kitajska, 9. julija. — Kitajski vladi se je posrečilo preskrbeti zadostno vsoto denarja za šestmesečno protikomunistično kampanjo, katero bo vodil Čang Kaj-Sek. Obenem pa je tudi nankingska vlada obvestila vsa tujja poslaništva, da so velike pokrajine v provincijah Hunan in Hupeh zaradi naraščajočega komunističnega gibanja zelo nevarne in da se bo v kratkem pričela vojna v velikem obsegu.

Kitajska vlada prosi vsa poslaništva, da obveste svoje podanike, da se izselijo iz pokrajin na obeh straneh Peiping-Hankow železnice ter od Hankowa do Cengčova, okoli 275 milj proti severu v provinciji Honan. Ta pokrajina za nedoločen čas ne bo varna.

V Paotingfu so se komunistični dijaki spopadli z orožniki in vojniki. V tem boju je bilo ubitih šest dijakov, štirje so bili nevarno ranjeni, ubiti so bili tudi štirje orožniki in deset nevarno ranjenih. Zadnja dva tedna so orožniki stražili šola, ker je policija odkrila, da se med dijaki komunistem zelo širi.

Dijaki so pod vodstvom komunističnih voditeljev iz Kiangsi provincije zavzeli šolo pod pretezo, da bi bil imenovan nov ravnatelj šole. Oblasti pravijo, da so dijaki prvi pričeli streljati ter so klicali: — Živela komunistična stranka!

V Peipingu in po severnih krajih države je bilo aretiranih mnogo komunistov.

BREZPOSELNI NA DRAŽBI

Filantropist je prodajal brezposelne v službe. — "Prodal" je osem ljudi, ki so dobili službe.

Los Angeles, Cal., 8. julija. — Filantropist Louis Byrens je na zgodovinskem trgu odprl "suženjski trg", da pomaga brezposelnim.

Ker mu policija ni dovolila, da bi imel svojo dobrodelno "dražbo" na Pershing Square, je šel Byrens v središče mehiškega dela mesta, kjer se mu je posrečilo prodati delo osem oseb od 33 do 50 centov na uro.

Močni 22 let stari Emil Kanišsky, ki je rekel, da bi se rad učil za odvetnika, pa nima denarja, je stal poleg 27 let stare postrežnice Vivian Roberts.

Miss Roberts je "kupil" nek kandidat za občinskega svetnika za 50 centov na uro. Pa tudi Kanišsky je bil "prodan". V svojo službo ga je vzel sam Byrens po 35 centov na uro.

Zelo živahna je postala dražba za Henryja Marion, ki je rekel, da je že štiri leta brez dela, četudi je že bil trgovski potnik, uradnik pri tovrstki za razpošiljanje blaga, šofer, navadni delavec in strojeopisec.

Tukaj je velik, močan fant, — se oglasi G. N. Kirkman, ki seli hišo.

— Petdeset — ko da več — petdeset — prvič, drugič in — tretjič.

Kirkman ga je odpeljal v svoj urad in nato sta odšla, da preselita neko hišo.

Ločena žena Mrs. Hazel Wall, ki je rekla, da zna kuhati, opravljati vsa gospodinjstva dela in da zna pisati na stroj, je stopila na oder.

"Kupila" jo je lastnica kavarne Mrs. Arriotti za 35 centov na uro. Thomas Mack, ki je rekel, da govori glako nemško, francosko, špansko, italijansko in angleško in da zna tudi kuhati, je sprejel delo v garaži Barney Katza za 50 centov na uro.

In tako je šla dražba dalje, da je Byrens prodal vseh svojih osem "sužnjev".

TUDI VOJAKI NE DOBIJO PLAČE

Governors Island, N. Y., 8. julija. — Splošna varnostna vlada pri 2. koru ameriške armade na Governors Islandu. Že od 1. julija je vojaška blagajna prazna in blagajnik bi najrajše pobegnil, da bi se ognil zahtevam velikega števila vojakov.

Do tega položaja je prišlo, ker kongres za drugo polovico leta, ki se prične s 1. julijem, še ni za armado dovolil potrebnega denarja. Mnogo vojakov, katerih vojaška doba je potekla 1. julija, je ostalo brez plače.

OTROCI TRPE LAKOTO

Washington, D. C., 8. julija. — Federacija ameriških učiteljev je poslala predsedniku Hooverju spomenico, v kateri učitelji potrpežljivo, da je bilo tekom zadnjega leta prisiljenih 13.000 krajev prikrajski učitelji pri njihovih plačah. V mnogih državah šolski otroci stradajo. Učitelji prosijo predsednika, da vlada kaj stori za te otroke, ki so nedolžne žrtve depresije.

POGODBA MED RUSIJO IN FINSKO

Nenapadalna pogodba sklenjena. — Sledila bo trgovska pogodba. — Prva baltiška država, ki je v pogodbi z Rusijo.

Helsingfors, Finska, 8. julija. Finska je prva baltiška država, ki je sklenila z Rusijo nenapadno pogodbo, ko je finski predsednik Svinhufvud podpisal pogodbo z dodatno pogodbo o pogajanju za vsak spor, kar je že finski parlament odobril v aprilu.

Ko je v aprilu parlament potrdil pogodbo s sovjetsko Rusijo, je stavil pogoj, da mora Rusija slične pogodbe skleniti tudi z drugimi evropskimi sosednjimi državami. Ker so Estonija, Letvija in Poljska pričele pogajanja za slično pogodbo, je Finska sklenila, da podpiše pogodbo, navzlic temu, da so bila sedaj pogajanja med Rusijo in Romunsko še neuspešna, toda se ravno sedaj nadaljujejo v Ženevi.

Finska je bila naglo pripravljena skleniti z Rusijo to pogodbo, ker ji je mnogo lažje na tem, da sklene ž njo tudi trgovsko pogodbo, kar se bo zgodilo v bližnji bodočnosti.

Finski kmetje so pred kratkim pričeli pošiljati v Leningrad mnogo surovega masla, mleka in jaje in finska vlada je preskrbelja za redni železniški promet za to trgovino.

Nasprotno pa je Rusija dala več naročil finskiim parobrodniim družbam za ladje in raznim tovarnam za stroje. Med obema državama izdelujejo načrt za obsežno trgovino med Rusijo in Finsko.

Varšava, Poljska, 8. julija. — Rusko-romunska nenapadna pogodba je popolnoma izdelana kot zatrjujejo dobro poučeni krogi. K temu je mnogo pripomogla poljska diplomacija v Ženevi in Moskvi. Pogodba bo podpisana takoj po končani konferenci v Lausanne in s tem bo odstranjena zadnja ovira za poljsko-romunsko nenapadno pogodbo, za katero so se pričela pogajanja že pred tremi meseci.

TORNADO JE NAPRAVIL VELIKO ŠKODO

Vernon, Ind., 8. julija. — O polni popoldni je solnce prijazno sijalo na to mirno mesto. Eno minuto pozneje pa je tornado dosegel severozapadni konec mesta; dve minuti pozneje je odletela streha z dvonadstropnega sodnjinskega poslopja; tri minute zatem je bilo vsako poslopje v trgovskem delu mesta v razvalinah; štiri minute zatem je pričel tornado besneti po južno-vzhodnem delu in je podrl vsako hišo, ki jo je dosegel. Ob 12.25 je solnce zopet sijalo. Orkan je zavzel čez mesto ostro začrtano pot. Nobene hiše, nobenega telefoničnega droga, nobene evetlice, nobenega drevesa, nobenega grma ni bilo videti na opustošenem prostoru.

TURČIJA BO POVABLJENA V LIGO

Ženeva, Švica, 8. julija. — Izvanredna seja Lige narodov je sklenila, da povabi Turčijo vstop v Ligo. Turčija bo namreč svačeno sprejeta 18. julije, ko se zopet prične Ligina seja.

KOMUNISTIČNA VSTAJA V PERU

Komunisti so umorili več oseb. — Vlada je razglasila obsedno stanje. — Komunisti so zavzeli del mesta.

Lima, Peru, 8. julija. — Ko je bilo v vstaji komunistov ubitih več oseb v mestih Trujillo, Puerto Chicama in Paijan v državi Libertad, je vlada razglasila v tej pokrajini obsedno stanje.

V Limi je bilo mirno. Vlado poročilo pravi, da so uradniki v Puerto Chicama napadli policijo in so enega policista ubili, enega pa ranili. Dva policista sta bila tudi ubita pri napadu na policijsko stražnico v Paiajan.

Poročilo tudi pravi, da so komunisti z rdečimi zastavami korakali skozi mesto Trujillo ter po boju z artilerijo zasedli del mesta.

Policija in artilerija je lojalna vladi. Med komunisti je bil ubit njihov vodja Barrett.

Buenos Aires, Argentina, 8. julija. — V diplomatskih krogih so mnenja, da bodo južno-ameriške države skupno nastopile proti nevarnosti komunizma.

Peruvanski poslanik se je posvetoval z argentinskimi zunanjim ministrom in mu je priporočal skupno postopanje proti komunizmu. Peruvanska vlada je tudi po mnenju diplomatov v enakem smislu priporočala skupno postopanje proti komunistični nevarnosti ostalim južno-ameriškim vladam.

HABSBURŽANI SO POZABILI MAKSIMILJANA

Dunaj, Avstrija, 8. julija. — Četudi je na krsti Reichstadskega vojvode v kapucinski cerkvi, kjer je pokopanih 200 Habsburžanov, še vedno mnogo evetja, ki je bilo položeno v spomin na stoletnico njegove smrti, veličastni kovinasti sarkofag cesarja Maksimilijana, nesrečnega mehiškega cesarja in brata avstrijskega cesarja Franca Jožefa, ni okrašen, dasi je njegov stoletni rojstni dan.

Maksimilijan je bil rojen v gradu Schoenbrunn blizu sobe, v kateri je dva tedna podprej umri Reichstadskega vojvoda, sin cesarja Napoleona in avstrijske nadvojvodinje Marije Luize.

Kapucinski guardijan je časnikarskim poročevalcem rekel, da je zelo začuden, da se nikdo izmed številne habsburške rodovine ni spomnil svojega velikega sorodnika, četudi je dunajsko časopisje mnogo pisalo o žalostnem koncu nesrečnega mehiškega cesarja.

Profesor dr. Ernst je našel v starih arhivih, zelo važne listine, ki dokazujejo Maksimilijanove zveze z Združenimi državami. Iz ene listine je razvidno, da je Maksimilijan v svoji stiski prošil za pomoč predsednika Johnsona.

ŽGANJE V AVTOMOBILSKIH OBROČIH

El Paso, Texas, 8. julija. — Nadomestujoči obroči na avtomobilu, ki je pričel voziti čez mednarodni most med Juarez v Mehiki in El Paso, Texas, so se mehiškemu finančnemu uradniku Luisu de la Rosa zdeli malo preveč napeti. Ko jih je odprl, je našel v njih 47 pajntov žganja. Voznik avtomobila je takoj aretiral.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

KŠAVER MEŠKO:

KOROŠKI POTI

Vse naše poti od prvih let spoznanja do groba, niso li vse potere s svetjem in trdnjem: z lepimi in boleznimi spomini? Še po mnogih mnogih letih vzame človek tak cvet v roko, in glej čudo, razcveti se ti mahoma v prelesto rožo. Dotakneš se v bolešni uri že čavno pozabljene trne in glej, tani te nanovo, da ti spet curkoma poteče vroča srčna kri.

Izmed tisočerihi utrgam danes, utrgam spoštljivo in pobožno, le en vet: spomin na pot z Marije na Zili v Bače. Kakor krasota raja, zabrisanim, sladke mehkoosti polnim svitom zahajajočega solca očarjena, se mi zde danes tiste poti.

Tista prva, pot zadnje septembrske nedelje leta 1906 — začetkom septembra sem prišel na Zilo. Rad bi bil videl Bače in jezero že prej, pa mi je zabila baški cerkovnik Kuk: "Prej ne smete priti! Na žganje!" In se je smehljaj prijazno skrivnostno. Da mi nameravajo privediti slovesen sprejem, ni povedal.

Pa smo šli v mladem nedeljskem jutru skozi tiste preleste gozdove: stari nadučitelj Eller, mož, kakršnih dandanes brž ni več. Štofov oče, glavni steber naše posojilnice, biag in kremenit Zilan, da se mi stožjo po njem in njegovi družini vrelje, kadar se spomnim nanj, in jaz.

V Bačah slovesen sprejem. Načelnik požarne brambre Treiber — čelpej je pozneje, še mlad, in mlad umri — je govoril pozdravni govor v tisti prelepi ziskali slovensčini, ki slovi in je vredna sestra ponositeljske gorenjsčine. Poveljeval pa je svoji četi nemško. Omenil sem pozneje Kuku: "Vse je bilo lepo, kajne? So izredno prijazni in dobri, a čemu nimajo slovenskega poveljnega jezika, ko pa so sami Slovenci?" Kuk, velik mož z izklesanim značnim obrazom, je v velikem

začudenju zamahnil z mogočno roko, kakor bi se branil nevarnega napada, in je razsodil z odločno besedo: "Gospod, tega še Bog ne bo predelal, ne da bi kdo drugi." Cerkev okusno ovencana. To so brhke Bačanke razumele, da ne kmalu kdo tako. In so delale za cerkev z veseljem. In cerkovnik je bil vendar Kuk! (Pisal se je za Markovica.) Več mu je bila cerkev ko jed in pijača, več ko domača hiša in družina in vse na svetu. — Žai, da sem moral tudi njega mladega pokopati. Solze sem skrivaj brisal ob njegovem pogrebu.

Od tedaj nešteti poti z Zile v Bače, poleti in pozimi, vsak teden vsaj enkrat če ne večkrat. A sem hodil rad, ker so bile Bače v verskem in narodnem duhu najboljša vas v župniji; semkaj, ker je lepa vas s prijaznim belimi hišicami bolj oddaljena od Beljaka in ker tedaj tudi še železnica ni tekla mimo, kvamr duh mesta ni tako hudo vplival.

Ko sem prišel jutraj na vse zgodaj iz zilske vasi na polje, sem se redno vsako pot ozrl gori proti Sv. Višarjem, bi li videl cerkvico Matere Božje. Ob lepih jutrih, ko je solnce pravkar vzhajalo, se je belila z višav kakor bela vrh gore počivačola golobica. Nekega popoldne med vojno pa je nenadoma nastal v vasi velik nemir: iznad Sv. Višarja se je dvigal oblak dima, za njim je vzplamtel visok plamen, kakor bi gora brrhala. Cerkev je gorela, vsa vas je za njo žalovala. Od tedaj so nas gledale z gore z osleplimi očmi le nivke, očrnele razvaline.

Povzpevi se čez polje pod gozdove na hribu, sem se tudi tam na obravnavo navadno okrenil in z dolkim pogledom objel in pobožal mesto in okolico. Ne vem, se li kaže Beljak še s take točke v taki nameri: krasoti kakor odtod. Sredi ravnine morje hiš; v ozadju slikovito

zastorje gorovja: Drava, valeča se v širni in obilni mogočnosti skozi mesto; dolge vrste vitkih topolov na vsaki strani ceste proti Osojam; nad mestom belo-rdeča cerkev Sv. Martina; pred mestom kakor vestni, resni stražniki vitka stolpa in visoka kupola romarske cerkve Sv. Krža na Peravi; nad mestom šotor neskončnega neba, na mogočor gorovje v ozadju povezan in pritrjen — oko gleda in gleda, nagledati se ne more...

Gozd sam, nepretrgan se razprostirač od Zile do Bač, le dva travnička, "na Poljani" imenovana, snivata ob stezi sredi gozda kakor dve zeleni pravilni jezeri, je imel v vsakem letnem času svoje zanimivosti in čare, v vsakem drugačne, a vedno lepe, vedno misli in duha mameče in oplodujoče.

Ko se je spomlad budilo v lesu novo življenje, brstelo popje, na dan sililo presno mlado zelenje — kakor so se mi v balzamičnem jutrajem zraku bočile prsi, kako je valovalo srce v sladkem nemiru, v mladostnem hrepenenju, v kipečem veselju in velikem občudovanju: "Kako čudežno lep je vendar svet božji!" Peto je z vseh vrhov, z vseh vej, kakor bi vsak list imel svoj glas in bi pel z brati in sosedci za stavo. Stopal sem ob teh himnah po samotni gozdni poti kakor v sanjah, kakor v prečudežno lepi, pojoči pravljici. Poslušal sem in poslušal in najrajši bi se še sam pridružil stoteroglasnemu zboru ter zapel slavospev devickemu mlademu jutru, vsi ti pomladni krasoti in Gospodu Bogu, Umetniku vseh umetnikov, stvaritelju vse te lepote in radosti.

Večkrat mi je dejala v vigradi kaka preprosta ženica, navaden kmetijski fant iz Bač, če sem se čudil, da so bili že na vsi zgodaj v cerkvi na Zili: "O, ko pa je tako

(Nadaljevanje na 4. strani.)

KAKO SE SEDAJ DOBIVA PERMIT?

Vsi oni inozemci, ki nameravajo letos odpotovati v stari kraj, si prihranijo mnogo sitnosti, ako poznajo sedanja pravila glede takozvanih "permitov" (reentry permits). Ti permiti so kakor znano dovoljenja za povratek v Združene države po začasni odsotnosti v inozemstvu. Poprej so se vse prošnje za permit (Form 631) pošiljale po pošti na generalnega priseljeniškega komisarja v Washingtonu, skupaj z dvema fotografijama in z Money Ordrom za \$3.—. Ko se je ugotovilo, da je bil inozemec zakonito pripuščten za stalno bivanje v Združenih državah, je generalni priseljeniški komisar izdal "permit", ki je bil veljaven za eno leto.

Tekom zadnjega leta pa je prišlo na dan mnogo goljufij s permiti. Nekateri so dobili permit na imena ljudi, ki so bili zakonito pripuščteni, in precej ljudi je šlo v zapor radi tega.

Vsled te zlorabe so bila izdana nova pravila, da se preprečijo take goljufije.

Sedaj se zahteva, da inozemec mora zapriseči k istinosti navedb v prošnji v prisotnosti priseljeniškega uradnika. To pomenja, da mora osebno vložiti prošnjo. Mora se torej podati na priseljeniško postajo in tam vložiti svojo prošnjo. Najbolj primerno je, da se poda na priseljeniško postajo, ki mu je najbližja, in tam navede, na kako priseljeniško postajo naj se pošlje permit. Na primer, priseljenec, živec v Illinoisu, naj vložijo svojo prošnjo v Chicago. Da se mu ni treba povrniti v Chicago za permit, lahko zaprosi, naj se končni permit pošlje na priseljeniški urad v New York, kjer pojde ponj, ko pride v New York za odhod v stari kraj. Najbolj sigurno pa je, da ne zapusti doma in bivališča, dokler ne dobi obvestila iz Washingtona, da je bil permit izdan in da lahko gre ponj na priseljeniško postajo. Kajti je vedno mogoče, da priseljeniška oblast ni v stanu najti zapiska o prihodu in zato mu ne izda permita. Zato ponavljamo: Ne zapusti svojega bivališča, dokler nisi obveščen, da je bil permit izdan.

Po sedanjih pravih treba vložiti prošnjo za permit 30 dni pred odhodom. Še boljše je, da se prošnja vložijo šest tednov ali dva meseca pred nameranim odhodom. Tekom poletja je mnogo prošelj in zamuda je nepreprečljiva.

Kedaj ni treba osebno vložiti prošnje?

Splošno pravilo je da treba podati se osebno na priseljeniško postajo v svrhu vložitve prošnje. V nekaterih slučajih pa tega ni treba in zadostuje, kakor poprej, da se prošnjo podpiše pred javnim notarjem in pošlje po pošti v Washington. Sledeči inozemci niso priporočeni vložiti osebno svojo prošnjo:

1. Inozemci, ki so bili za stalno pripuščteni od 1. julija 1924 naprej na podlagi konzularne priseljeniške vize.

2. Inozemci, ki so "legalizirali" svoje bivanje v tej deželi in so dobili takozvani Certificate of Registry.

3. Inozemci, ki so dobili prejšnji permit od 1. januarja 1932 naprej.

Treba posebne prošnje za vsakega inozemca, brez razlike na starost, ako družina potuje. Ni pa treba, da se vsi podajo na priseljeniško postajo za vložitev prošnje, marveč zadostuje, da oče oziroma družinski poglavar vložijo prošnje za vse člane družine. V takem slučaju pa je potrebno, da žena in otroci podpišejo poprej prošnjo pred javnim notarjem.

Permit se izda po eden za vsako osebo. Permiti se ne pošiljajo poslicu na dom, marveč on mora iti na permit na ono priseljeniško postajo, ki jo navede v svoji prošnji kot najbolj primerno. Permiti se izročijo le vpravičeni osebi. Niti mož ne more dobiti permit za otroke in ženo.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

BABJAVAS

CLARA VIEBIG

19

Popoldan je prehajal že v večer, skozi temno oblačno nebo in z dežjem prepojen zrak se je kradel skozi okna zgodnji mrak se bolj zgodaj kot sicer.

Krumscheid je prinesel še eno steklenico in sicer ne najslabšega. Bilo je mozelsko vino, ki se je kar samo pilo, ki pa je bilo obenem tudi močno; pretakalo se je po žilah, kakor ščemeče veselo življenje.

— Ali igrate tudi na karte, gospod Moffert? — je vprašal potnik. Lepa žena ga je pričela dolgočasiti, kaj pa mu je pomagalo njeno občudovanje, ko ni bil sam z njo? — Vrzimo parkrat!

Peter je pomislil na svoje bakrene pfe-nige. Proketo, če bi imel zdaj pa je imel lepo priliko, da bi uporabil svojo spretnost, pa prav zdaj ni imel denarja niti za najnižji vložek! Denar, denar — ! Njegove oči so se škiskrile.

Potnik je vrgel na mizo tolar. Kakor bi uganil Peterčkov misli, je rekel: — Posodim vam, kaj pa bova igrala?

— Šestinšestdeset. He, krešmar, karte! Luč!

Peter je mešal, zamaščene in od umazanosti odebele karte so letele v rokah kot bi bile rožni listi. In pri tem ni odvrnil niti pogleda od tolarja na mizi, kakor magnet ga je privlačevalo okroglo srebro. Takihle bi potreboval osem, ne, še več, še več! Bil je sit beraškega življenja.

Nehote skoraj proti svoji volji, je iztegnil svoje prste; vzal je tolar v roke in ga začel ogledovati.

— Skoraj nov, — je rekel potnik, — in popolnoma pristen. Naš blagajnik si je pustil nekoč natveziti ponorejenega, pa smo mu ga nabili na blagajno — hha! Toda zdaj začniva, da bova vsaj videla, kdo ima večjo srečo v ljubezni — vi ali jaz! — Pogledal je drzno mlado ženo in se smejal.

Peter se je tudi smejal; zviti in obenem jezen nasmeš mu je razvlekel ustnice.

Igrala sta. Potnika je zabavalo, kako goreče je bil ubogi hudič pri stvari. Ali bi človek mogel pripisovati komu v tej zaostali, nekultivirani pokrajini toliko spretnosti? In srečo je imel! Vedno je imel najboljše karte; dobival je.

Luca je opazovala igro, to se pravi mečikalca je v igro, nenavajeno pitje jo je utrudilo, naslonila se je vznak na steno. Luca se je prisledla še bližje potnika, njena glava se je nagnila vedno bolj vstran, dokler mu ni padla na rame. Bila je malo pijana.

Zunaj je bilo temno kot v rogu. Dež je bil ob okna, močan veter je zavel in tulil z divjim glasom. Zaganjal se je v hišo, oknice so klopotalle, slabo pritrjeni zapahali so cvilili. Nenavado zvižganje, vzdihovanje in ječanje se je glasilo v noč.

Peter je bil ves pri igri, na njegovih licih so se pojavile rdeče pege. Potnik mu je pridno nalival; pogumno je praznil kozarec. Imel je nepogaslivo jezo, ki si je nikakor ni mogel utolažiti. Že je postajal njegov pogled moten, vse je videl dvojno.

— Zdaj ni videl več enega tolarja, ne, dva, tri, štiri pet šest sedem — sto. Hej, tolarji! To je bilo lepo ko so se tako množili. Tolarji — kako so se občutili v rokah gladko in okroglo! Tolarji — ti so spre-menili hlepa v gospodarja ubogega Peterčka v bogatega Petra! Tolarji — tolarji — !

Maskal je z jezikom in si obližoval ustnice; grlo mu je bilo suho, njegov požiralnik je bil tako pregorel, kakor ognjeniško žrelo na Mosenkopfu. Mehanično je pograbil svoj že spet napolnjeni kozarec in ga izpraznil do dna v enem požirku.

— Sreča v igri, nesreča v ljubezni, — se je smejal potnik in objel spečo Luca okoli ramen. — Na, spravite ga v žep, priigrali ste ga! Porinil je tolar preko mize.

Peter ga je hlastno pograbil in ga držal potem trdno in krčevito v stisnjeni pesti. Nič ni pazil na to, da je gospod med tem poljuboval Luca; vsi njegovi čuti, vse njegove misli so bile samo pri okroglem srebru. —

Svetil se je povsod, na mizi, na tleh, po stenah napolnjeval je prostor od tal do stropa.

— To — lar, — je jedjal. — — Po — šte — no — pri — do — bljen! — je odvrnil potnik. Vsak zlog je pretrgalo kolenje. Tudi on ni bil več popolnoma trezen.

— Moja — moja obleka, — je jedjala Luca.

V gostilniški sobi je postalo tiho; igre je bilo konec.

Potnik je objemal Luca; občudovala je z odrenenimi široko razprtimi očmi v tihi občudovanju njegovo debelo zlato talni veržice in ponarejeno briljantno iglo v njegovi gumbnici.

Peter je sedel za mizo v svojem najljubšem položaju, uprt na oba komola, glavo stisnjeno med roki in buljil predse. V njegovem žepu na prsih ga je žgal tolar, čutil ga je skozi suknjič in srajco, do gole kože.

Zunaj na vratih je nekaj zapraskalo. — Vrata so se odprla in v sobo se je opotekla stara Schneiderjeva. Na glavi je imela veliko ruto; zaslepljena od luči je gledala izpod rute kakor sova, ki se boji svetlobe.

— Kakšna babura pa je to! Haha! Le naprej, babura, — je vpil potnik.

Ali sanja ali bedi? Kakor za debelim zidom, ki duši glas, je čul govoriti starko. Čuj! Ali ni rekla, da je Barbka umrla in da naj pride Peter Moffert zabiti rakvo?

Planil je iz ometice kvišku; starka je z ostrim glasom klicala Krumscheida in ko je prišel, je zahtevala pol merice žganja.

— Barbki je postalo slabo, da mora zaužiti kaj močnega. — Pokusila je, potem pa si je obližovala ustnice. — To jo bo že še spravilo pokonci. Ah — !

— Pomaži jo s tem tudi malo pod nosom, — je rekel krešmar.

— Ne požrite ga med potjo sami, — je kričal Peter.

Naenkrat se je tako raztogotil, da je zgledalo, kakor bi se hotel vreči na Schneiderjevo. — Le kaj vam je uboga žival storila, da jo pustite erkavati zadaj v hlevu — a?

Stresel je starko. — Kje je babica, a, ti nesramna, stara, skopa čarovnica! — Dvignil je roko k udarcu, starka se mu je umaknila, morda se je zazibala, prevrnila, žganje se je razlilo po tleh.

Kriče in zmerjaje je počepnila Schneiderjeva na tla in pobirala s prsti slastno tekočino; lizala je in obližovala, najraje bi z jezikom pobrisala podnice.

Potnik se je krivil od smeha; ali je to ubogo ljstvo smešno! Smejalo se je do solz.

Peter je stal s stisnjenimi pestmi; ali je hotel zbiti starko na tla? Ne, udaril je samega sebe po čelu, da je omahnil nekoliko korakov nazaj.

— Krešmar, dajte ženi vendar pošteno mero, za njeno jezo, — je zaklical potnik. — Hahaha! Na moji račun!

Krumscheid se je približal s steklenico žganja in merice; preklinjajoč mu je iztrgal Peter napol prazno zelenko iz roke in izpil na dušek. Z divjim smehom se je tekel nato ob steno.

Imel je dovolj. Zdaj ni več čutil, očitanja vesti, zdaj ni več čul zunaj v noči stokanja in cvilenja. Zdaj ga ni več mučil tolar, hudič, ki se je okrogel in svetel trkalil čez mizo.

Z osteklenelimi očmi, glavo pobešeno na prsi se je opotekel k vratom.

Luca je skočila pokonci: — Zdaj moram iti, nič več ne morem ostati tukaj!

— Zakaj pa vendar ne? Potnik jo je silo posadil nazaj. — Zdaj boš prav zares ostala tukaj, dušica moja!

— Moram ga peljati domov. Sicer bi ga lahko še zadela nesreča, mojega Peterčka!

— Tega? Haha! Če bo obležal v blatu, bo že vstal. Proketo, kako tuli veter! — Spravite se od tod, stara madam, tako obležane blaga ne mara nihče več — haha — ! Na moje naročje, lepa Luca!

Potem se vsedeva oba na mehki kanape —

NADALJEVANJE SLEDI

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

POVESTI in ROMANI

(Nadaljevanje.)

Dalmatinske povesti	35	Kako se sem jaz likal (Alešovec) I. zvezek	60
Dolga roka	50	Kako sem se jaz likal (Alešovec) II. zvezek	60
Do Ohrida in Bitolja	70	Kako sem se jaz likal (Alešovec) III. zvezek	60
Doli z orožjem	50	Korejska brata, povest iz misljonov v Koreji	30
Dve sliki: — Njiva: Starka (Meško)	60	Krizza osveta	30
Devica Orizanska	50	Knečki pont (Senon)	60
Dobroval boj	50	Kuhinja pri kraljici gospi nožici	50
Dedek je pravil; Marinka in škrteljki	40	Kaj se je Markaru sanjalo	25
Elizabetha	35	Kizaki	60
Fabijota ali ceker v Katakambah	45	Križev pot patra Kupljenika	70
Frau Baron Trenk	35	Kaj se je izmisli dr. Otis	45
Filozofski zgodbi	35	Levstikov zbrani spisi	90
Fra Diavolo	50	1. zv. Pesmi; Ode in elegije; Sonetje; Romance, balade in legende; Tolmač (Levstik)	70
Gardovnik (2 ZVEZKA)	120	5. zv. Slika Levstika in njegove kritike in polemike	70
Gospodarica sveta	50	Trdo vezano	1
Gostilne v stari Ljubljani	60	Ljubljanske slike, Hiski lastnik, Trgovec, Kupčijski stražnik, Uradnik, Ječični doktor, Gostilničar, Klepetulje, Nafakarcia, Duhovnik, itd.	60
Griška Mytologija	1	Lev na ženo (roman)	30
Gusarji	75	Lucifer	1
Gusar v oblakih	30	Marjetica	50
Hadiji Murat (Tolmač)	40	Materina žrtve	50
Hči papeža, vez	1	Moje življenje	75
Hektorjev meč	50	Mali Lord	30
Hedvika	50	Milijonar brez denarja	75
Hudi časi, Hage duše, veselogra	75	Maron, krščanski deček iz Libanona	75
Hielena (Kmetova)	40	Mladih znanilkerov lastni životopi	75
Hudo Bredno (II. zv.)	35	Milinarjev Janez	50
Humorske, Groteske in Satire, vezano	30	Musolino	40
broširano	90	Mrtvi Gostaj	35
Izlet g. Broučka	120	Mali Klateč	50
Izbrani spisi dr. M. Dalence	60	Mesija	70
Iz tajnosti prirode	50	Malenkosti (Ivan Albrecht)	25
Iz modernega sveta, trdo vez.	160	Mladim srcem. Zbirka povesti za slovenska mladino	25
Izbrani spisi dr. Ivan Menclinger; 2 zvezka	150	Misterija, roman	1
Igralec, broširano	30	Moje	150
Igralec	75	Na različnih potih	150
Jagunjo	30	Notarjev nos, humoreska	35
Janko in Metka (za otroke)	30	Narod, ki žmura	40
Jernat Zmagovet, Med plazovi	50	Najna vas, II. del, 9 povesti	30
Jutri (Strug) trdo vez	75	Nova Erastika, trdo vez	70
broš	60	Najla leta, trdo vez	70
Aprilevi spisi:		broširano	50
Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih	16	Na župniščih starih	50
6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer	75		
broširano	75		
Jana Hilarja (Povesti iz španskega življenja)	50		

ČIN GOSPODA PIJA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za Glas Naroda priredil I. H.

43

(Nadaljevanje.)

— Močan je, mama! Mislija si dobro, toda se ne bojiš, da te zadene kap, ker imaš slabo srce? Pa saj imamo zdravnika v hiši, — pripomni Lili in poredno pogleda Hinka.

Lilina živahnost je nekoliko premostila napetost med materjo in sinom. In gospa Ilza je bila v notranjosti zelo razburjena, četudi ji vse ni bilo nič mar. Odrto je želela, da bi mogla pomagati in najti most, po katerem bi gospa Hedvika šla k Volbenku Ribiču.

— Mama, soba gospoda doktorja je pripravljena; Pija je še postavila na mizo šopek španskega beza, — pravi Lili.

— Ako ga nisi ti postavila? — sta si mislili dami in oči obeh so se vjele preko Liline glave.

Ali ste obe razumeli? Mogoče; kajti nekoliko se nasmejeje. Nato pa je morala gospa Ilza zadušiti lahno zehanje, nakar pravi:

— Mislim, da je najbolje, ako posnemamo Pijo in se nekoliko odpočijemo. Gospoda doktorja bom peljala v njegovo sobo, ki je majhna soba na balkonu poleg vaše. Gospod doktor je vsled vožnje gotovo utrujen in bo rad za nekaj minut legel, ker je, kot je rekel, tudi ponoči imel še službo. In ti, Lili?

— O, si bom že sama poskrbela. Na vrtu si bom poiskala kak samotni prostor in bom kaj brala.

Nehote pohiti njen pogled k Hinku in njim oči se srečajo. Lili zardi in se obrne v stran.

Ko se Hinko izgovarja, da ni truden, pravi gospa Ilza:

— Prosim, gospod doktor, ne izgovarjajte se iz uljudnosti. Naši gostje se morajo pri nas počutiti kot doma.

Gospa Ilza je dobro vedela, da Hinko ne bo niti pet minut ostl v sobi.

Lili je že zopet veselo odskakala, ko gospa Ilza pelje goste v sobe ter gre tudi sama v svojo spalnico, da bi od tukaj skrivaj opazovala, ako je njena sumnja pravilna.

In glej, ni bilo dolgo in Hinkova močna, pa elegantna postava se prikaže pred hišo. Videla je, kako nekaj išče in njegov obraz je bil nekoliko razočaran.

Ali je mislila, da ga bo Lili kar tako pričakovala?

Zato je bila mala mucka preživita. S tihim veseljem je gospa Ilza videla, da je Lili poiskala svoj prostor v udobnem naslonjaču, katerega je postavila skoro sredi trate pod košato drevo, da jo je mogel vsakdo takoj opaziti. Na videz sedi Lili, kot bi ji cel svet ne bil nič mar in drži pred seboj knjigo, kot bi prav pazljivo brala. Toda njeni pogledi so plavalji čez rob knjige in je doktorja že davno opazila, toda še vedno ga ni!

Pa nekaj korakih se vstavi, si prižge cigareto in se ozira okrog. Lili se zelo energično obrne na stolu, tako zelo, da stol zaškripa, je, najbrže, ker ji je solnce sijalo v obraz; nato pa zopet resno bere dalje, — njena tenka usnca pa prav dobro slišijo škripajoče korake, ki so po peščenih poti prihajali vedno bližje ter se nato naglo ustavijo.

Ker je bila s hrbtom obrnjena proti poti, ne vidi nikogar; tudi ne sliši tihega kašljanja, tako je bila zatopljen v branje. Kašljanje pa postane glasnejše. Sama pri sebi se smeje: — Le počakaj!

— Milostljiva gospica! — In pozneje zopet: — Milostljiva gospica!

Nato pa se dvigne, kot bi bila presenečena.

— Gospod doktor, vi? Mislija sem, da spite.

— Oprostite, da vas motim, milostljiva gospica — ni bil moj namen Iskal sem Pijo. Toda vrt je tako velik, da bi se človek v njem še izgubil, — pravi Hinko, ki obstane na robu trate.

— O, Pija — je daleč tam zdej; tam, kjer grmovje španskega beza najbolj cvete. Škoda, da bo čevlja kmalu konec. Tam smo privezali gugalnico. — In pri tem pokaže Lili z daleč iztegnjeno roko po vrtu.

— Če bom mogel najti sam pot do tja? Da bi milostljivo gospico prosil za spremstvo, je meida preveč predržno.

Lahno rdečica se razlije po Lilinem obrazu. To je bilo sedaj, kar je tako goreče želela in kar je enkrat dosegla z vsemi zvijačami. Enkrat biti sama z njim!

— O, ne, gospod doktor. Rada se žrtvujem. Kajti najin prostor je zelo skrit in imate popolnoma prav — zelo težko bi jo našli.

Ko se Lili dvigne, si poravnava lase, ki so bili nekoliko v neredu, nato pa steče po trati k Hinku.

Brezskrbno pusti knjigo na stolu.

Oba se pogledata: sreča jima je v očeh, sreča v sreči.

Počasi korakata dalje, tiho eden poleg drugega.

Gospa Ilza z nasmehom stopi nekoliko od okna, ko ji oba izgineta izpred oči.

Kaj neki bi rekel njen mož, ako bi mu povedala, kar je videla? Pa za to je bilo še dovolj časa!

Možje so bolj počasni, predno razumejo, in bolj strogi, ker lažje pozabijo kot ženske, da so tudi enkrat bili mladi!

Zato je bilo boljše, da je še molčala.

18

Poredni solnčni žarki so se vkradli skozi gosto listje in so se igrali na lepem dekliskem obrazu, ki je celo v spanju kazal bolest in žalost.

Pija je počivala v gugalnici, ki je bila razpeta med dvema močnima grmoma španskega beza. In tako trdno je spala, da ni slišala korakov, ki so se približevali njenemu skrivališču in ni čutila pogledov, ki so počivali na njej.

Lili je hotela zazibati gugalnico, da bi se Pija zbudila, toda Hinko jo zadrži s tem, da ji položi roko na njeno ramo. Ni opazil, da je Lili igrala z njim poredno igro, kajti mnogo ji je bilo ležee na tem, da bi Pija še dalje trdno spala.

— Pustimo Pijo, naj spi, dokler se sama ne zbuji, — pravi Hinko tiho.

Kakor želite, — prikima zadovoljno Lili, ker tudi ni pričakovala drugače, — jaz pa vam bom medtem pokazala naš vrt, ako vas to zanima.

Po različnih potih ga vodi po vrtu, ki je bil bolj podoben parku in ki je bil zaraščen z visokimi drevesi. Vse to ga je zelo zanimalo. Toda večje zanimanje je imel do krasnega bitja ob svoji strani, ki je kot mlada srna na vitkih nogah skakljala poleg njega in katere nagli jeziček ni nikdar miroval, samo da ne bi nastal molk, ki bi jo spravil v zadrego. V notranjosti pa ji je utripalo srce in se treslo v hrepenenju.

S Hinkom hodi po ravni poti po drevoredu visokih lip, katerih vrhovi so se dotikali in je izgledalo kot velik obok.

Lili obstane; Hinko sledi njenemu zgledu in jo radovedno pogleda.

— Tako, gospod doktor! Zdaj pa se malo ozrite. Ali ni ta pogled na našo hišo krasen?

Hinko ji pritrdi. S solničnimi žarki oblita je stala koncec drevoreda.

— Papa je tudi dal postaviti klop, ki sem jo krstila "Ilzino počivališče", ker tam mama vedno rada sedi, — razlaga Lili.

Prideta do klopi in Lili sede. Krasen razgled je s klopi do hiše.

— Včasih gremo zvečer tusem na izprehod. Mati tako rada gleda, kadar ravno za našo hišo zahaja solnce. Ali pa pozneje pri luninem svitu, ki koplje hišo kot v srebru — kot začaran grad stoji, kjer staneje zakleta kraljčina.

— Kraljčina tudi v resnici staneje v njej, — pravi Hinko ter se skloni proti njej in ji pogleda v oči.

Rdečica oblije Lilina lica in povesi oči, nato se nekoliko odmakne, da Hinko, ki je do sedaj še vedno stal, sede poleg nje.

(Dalje prihodnjič.)

KOROŠKI POTI

Nadaljevanje s 3. strani.)

lepo iti zjutraj skozi les. Ves les poje."

Poleti, ko so smreke jokale svetle solze in je ves gozd dehtel v smolnatem vonju — saj se tedaj skoro ni bilo mogoče ločiti od njega. Zuna; vročina in soparica, da je človeka morila, mu pila iz telesa vsu moč, ulenjalo in ubila ves polet duha, a v širnem svetlišču gozda prijeten osvežujoč hlad, da bi človek ležal na voljnem dehtečem mahu ves dan, ves dan zavzet prisluškoval skrivnostim, ki jih nevidna roka plete od drevesa do drevesa, razgrinja od veje do veje, da je naposled vsa šuma kakor ena sama prepleta pravljica, prebačen sen. Ležal bi človek v tej mameči krasoti od jutra do noči ter sanjari, sanjari.

Jeseni, ko je gozd umiral, ko je listje rumenelo, z boleznim šumom odpadalo, ob vsakem koraku pod nogami vzdihovalo in jokalo, ko je bil gozd poln ostrega vonja gnjivega listja in mahu — kako težka, hladna melanholija, se je polasčala tedaj srca, kakor bi se ga vsega ovičevala tista neprijetna vlažna pajčevina, ki je bila razpeta od drevesa do drevesa, od grma do grma.

Pozimi, ko je gozd spal in snival in si odpočival pod težkimi belimi ogrinjali, ki jih je nebo napredno čez vrhove in veje — čudovit svetlobočen mir v vsem širšem prirodnem krajstvu. Le sneg pod čevlji je ob vsaki stopinji ostro zaškripal. Zdaj je v to mrtvaško tišino nemadoma zavdihnilo: deblo je počilo. Ali pa se je sesula s sver-

ži kepa snega, in poltih, sunkovit zvok je pal v globoke, brezglasne sanje hoste in pokrajine.

Rad sem, zlasti poleti in jeseni, vzeti na te poti kako knjigo. Najrajši Stifterja ali Rosseggerja. Da sem užival v gozdu njih prelestne, v vseh barvah se blesteče opise šume in njenega tajinstvena življenja. — Ali Storma. Nikjer nisem tako živo čutil in užival mehke, kakor najnežnejša tancica voljne in dehteče poezije njegovih novel, kakor v teh gozdih. Marsikaka zamisel, mnogoter osnutek za lastna dela se mi je porodil v duši na teh potih, ob njih topli, v sanjarije zazibavajoči, obenem pa bogato oplodjujoči poeziji...

Stopil sem iz gozda. Pred menoj na vzvišeni ravnic nad vasjo bariška cerkva. Pod njo vas: hiše tesno druga pri drugi kakor piščeta, če jim preti nevarnost; rdeče strehe živo rde in bleste v veselih, navno umitih solnčnih žarkih ob lepih jasnih jutrih ali se čimerkavo solze ob jesenskih dneh pod vlažno sluznato meglo, ki se je nakuhala ponoči iz jezera. Na levo jezero, biserina sokna na krasnem licu čudovite pokrajine. Dalje v ozadju suhorebrata Jeka in Karavanke, vedno resne, vedno molčeče, kakor žalujoče, da morajo ločiti Koroško in sestre Gorenjske.

Kadar so prišle nadme sitnosti in težave in sem bil žalosten in potrt, sem iz Bač nameril korak po poti pod gozdovi k sosedu dr. Luččniku v Šteben. Kratka pot, ki pa sem jo navadno hodil prav dolgo, zakaj hodil sem kakor na posvečeni romarski poti. Vsak hip sem postal, gledal, strmél, užival, plil z očmi z mislimi in z vsem srcem krasoto pokrajine. In sem si dejal: "In najsi nimam na Zili ničesar, ko težave sitnosti in boje, v rajsko lepem svetu živim. Zaradi te prirodne krasote ne morem zapustiti teh krajev."

Pa sem jih vendar moral. In moral jih je sosed in pobratim dr. Luččnik, ki sva z njim tolikrat z očuševljenim občudovanjem govorila o tem zemeljskem rajju.

Z bolešjo in hvaležnostjo se spominjam tiste zadnje poti, ko sem zlnskega večera v decembru 1918 bežal skozi te gozdove iskat zavetjo in prenočišča v Bače. Vedel sem, da bidejo tam srca, verno mi vdana, in da ga ni, tudi med vaščani nasprotnega političnega mišljenja ne, ki bi mi izdal in prodal. Čez dva dni so me verni Bačani spremili nazaj na Zilo, a le, da sem kmalu spet bežal. Na srečo to pot ne k njim ampak v Šteben. Če bi bil v Bače, kakor sem nameraval

v prišlo svari in naročilo: "Brzo od doma! Nemci bodo vsak hip tukaj!" bi pribežal sovražnikom naravnost v naročje. Tuje so že gospodarile tisti večer v Bačah...

Težko mi je srce... Oko mi pluje skozi okno čez štajerske gozdove tja gori na goro Sv. Uršule. Glej, samotna ptica plove v naglem poletu proti mračnim gozdovom... že je izginila.

Kakor brzokrla ptica pod nebom so odhiteli tisti lepi dnevi tam gori na Zili in v Bačah. Ne vrnejo se nikoli več...

KAKO SE SEDAJ DOBIVA "PERMIT"

(Nadaljevanje s 3. strani.)

sliec podpiše prošnjo. Pristojbina se plačuje potom Money Ordra in, ako je več prošelj, treba posebnega Money Ordra za vsako prestopbino.

Prošnje morajo biti izpisane s pisalnim strojem. Prošilec mora podpisati ono ime, ki ga sedaj rabi, ali je važno, da navede na primerem mestu, kako se je pisal za časa, ko je bil pripuščjen v Združene Države. Jako važno je navesti natančne podatke glede prihoda: ime parnika, pristanišče prihoda in dan prihoda.

Mnogo permitov se zavraca, ker prošilec nima natančnih podatkov glede svojega prihoda. V takem slučaju se pristojbina povrača.

Odpotovati iz Združenih držav, ne da se čaka na permit, je jako riskantna stvar. Ako oblast ne bi mogla najti zapiska o njegovem prihodu, bodisi ker podatki o prihodu so netočni ali ker ime je bilo nepravilno zapisano, se permit ne izda in tak inozemec bi se ne mogel povrniti v Združene države kot "inozemec na povratku".

Mnogo je ljudi, ki so odšli v stari kraj in ne morejo nazaj, ker so odšli brez permita in ne morejo deklarati, da so bili kedaj legalno pripuščeni v Združene države.

— FLIS.

100-LETNICA ŽVEPLENK

Zdaj, ko slavimo že toliko jubilejev, naj ne pozabimo prav zares zelo važnega: 100-letnice žveplenk. "Leta 1832 so izumili Kammerer, Roman in Preshel nova vžigala, ki so se, sprva od vlad prepovedana, tako priljubila, da so zdaj v splošnem prometu in so predmet veliki industriji." Tako se je bralo v istih leta 1882, ko so slavili 50-letnico žveplenk!

Iz enega kilograma fosforja so naredili blizu dva milijona žveplenk. Tovarne so izdelovale do 10 milijonov žveplenk na dan. Fabrikacija je bila sploščna svobodna. A ta divji položaj ni bil brez zlih posledic: pojavljala se je nekroza čeljusti pri delavcih in delavkah, zastrupljenje krvi, vnetje možganov in več drugih bolezni. Ker je bil po vžigalnih klinčkih fosfor vsakomur na razpolago, si je lahko vsaka nesrečno zaljubljena oseba za par soldov kupila smrt. In res se je izvršilo s temi žveplenkami zlasti med žentvom mnogo samomorov.

Zato je oblast ukazala da se sme za žveplenke uporabljati namesto 18% le še 5-6% fosforja. Tudi vnela so se žveplenke prehitro in povzročale požare. Zato se je moral uporabljati rdeči ali amoni fosfor, ki se vname šele pri 260 stopinj C. Švedski tovarnarji pa so žveplenke popolnoma izkuzali izumiti vžigalice sploh brez fosforja.

In res danes ob 100-letnici žveplenk so žveplenke nekdanje nevarnosti že povsem izginile in se sploh uporabljajo preproste vžigalice le še na kmetih. Novi izumi so monopolizirani in brez posebne opasnosti.

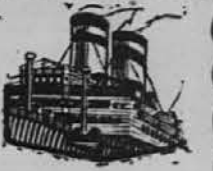
USLUŽNOST

Dunajski klinik Neuman se je ob bolnikovi postelji razgovarjal s kirurgom. Slednji je predlagal takojšnjo operacijo. Bolnik za ta predlog ni bil prav nič vnet in je izjavil kratko: "Rajši umrem, toda čepirati se ne dam!" — "Popustite vendar," je vskočil Neumann, "saj se da oboje združiti!"

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

12. Julija: Rochambeau v 'tigo in Havre

14. Julija: Albert Ballin v Cherbourg in Hamburg
Berlin v Cherbourg in Bremen16. Julija: Aquitania v Cherbourg
Homerie v Cherbourg
Lafayette v Havre
France v Havre
Columbus v Cherbourg in Bremen
Milwaukee v Cherbourg
Statendam v Boulogne sur Mer
Conte Blancamano v Genova19. Julija: Leviathan v Cherbourg
Europa v Cherbourg in v Bremen
Champlain v Havre

20. Julija: Pres. Roosevelt v Cherbourg

21. Julija: Olympic v Cherbourg
Hamburg v Cherbourg in Hamburg
Stuttgart v Cherbourg in Bremen22. Julija: Roma v Genova
Paris v Havre
Belgenland v Havre23. Julija: Berengaria v Cherbourg
Volendam v Boulogne sur Mer
Roma v Genova28. Julija: Majestic v Cherbourg
De-Grasse v Havre
Deutschland v Cherbourg in Hamburg
Bremen v Cherbourg in v Bremen

29. Julija: Westernland v Havre

30. Julija: Ile de France v Havre
St. Louis v Cherbourg in Hamburg
Rotterdam v Boulogne sur Mer
Conte Grande v Genova

3. avgusta: VULCANIA v Trst

4. avgusta: New York v Cherbourg in Hamburg

5. avgusta: Homerie v Cherbourg
Lafayette v Havre6. avgusta: Europa v Cherbourg in v Bremen
Lafayette v Havre
Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

9. avgusta: Leviathan v Cherbourg

11. avgusta: Aquitania v Cherbourg
Albert Ballin v Cherbourg in v Hamburg
Dresden v Cherbourg in v Bremen12. avgusta: Paris v Havre
Olympic v Cherbourg
Pennland v Havre13. avgusta: Augustus v Genova
Muntenka v Cherbourg
Statendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

15. avgusta: Cleveland v Cherbourg in Hamburg

17. avgusta: Rochambeau v Havre
Pres. Roosevelt v Cherbourg in v Hamburg18. avgusta: Berengaria v Cherbourg
Berlin v Bremen
Hamburg v Cherbourg in Hamburg19. avgusta: Majestic v Cherbourg
Belgenland v Havre30. avgusta: SATURNIA v TRST
Milwaukee v Cherbourg in Hamburg
Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

21. avgusta: Columbus v Cherbourg in v Bremen

24. avgusta: Stuttgart v Cherbourg in v Bremen
Deutschland v Cherbourg in v Hamburg26. avgusta: Conte Blancamano v Genova
Homerie v Cherbourg
Westernland v Havre27. avgusta: Ile de France v Havre
De-Grasse v Havre
Minnewaska v Cherbourg
Rotterdam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer30. avgusta: Leviathan v Cherbourg
Lafayette v Havre
Pres. Harding v Cherbourg in v Hamburg31. avgusta: Olympic v Cherbourg
Aquitania v Cherbourg
Roma v Genova

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre
Na Hitrem Ekspresnem Parniku

FRANCE

16. Julija

PARIS

22. Julija — 2. Septembra

ILE DE FRANCE

30. Julija — 27. Avgusta

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblašene agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

VSE PARNIKE

in LINIJE

ki so važne za Slovence

zastopa:

LEO ZAKRAJSEK

General Travel Service

1359 Second Ave. New York, N.Y.

POZOR ROJAKI

Vse, kar se tiče "Glasa Naroda", to je naročnino, dopise, vprašanja itd. pošljite na naslov:

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Edinole tako naslovljena pisma bodo zagotovo dospela na pravi naslov.

Rojaki, vpoštevajte to! S tem boste preprečili marsi-

Vsakourstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

O GLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE